

مجلس شورای اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۸۹/۷/۲۶

۱۲۵۸

شماره چاپ

۴۷۶

شماره ثبت

یک فوریتی

طرح استفساریه ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۹

یک فوریت این طرح در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۸۹/۷/۷

به تصویب رسید.

کمیسیونهای ارجاعی

اجتماعی: اصلی

قضائی و حقوقی: فرعی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

- ۱- برداشتهای متناقض دستگاههای دولتی از ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۳ و در نتیجه تضییع حقوق مسلم آزادگان عزیز.
- ۲- صدور آراء متفاوت از سوی قضات بویژه دادرسان دیوان عدالت اداری.
- ۳- رأی وحدت رویه دیوان عدالت اداری که حقوق و مزایای دوران اسارت را قابل پرداخت ندانسته است.

درخصوص اعمال ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان، متأسفانه برخی از دستگاههای دولتی با برداشتهای شخصی که فاقد ملاک و مبنای حقوقی می باشد از اجراء قانون امتناع ورزیده و موجب تضییع حقوق این قشر زجرکشیده را فراهم نموده اند از جمله این موارد (که امید است با تدبیر و استفساری که همکاران محترم معمول می دارند مرتفع گردد) پرداخت حقوق و مزایای مدت سابقه خدمت موضوع ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان می باشد. امری که متأسفانه بعضی از شعب دیوان عدالت اداری نیز با تفسیر قضائی مبادرت به صدور آراء متناقض در موضوع واحد نموده اند. درخصوص این ماده ذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد.

نکته اول: ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مقرر می دارد «... به ازاء هر یک سال اسارت، دو سال به عنوان سابقه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت.» توجه به چند مطلب در این ماده ضروری است.

اولاً- عبارت «محاسبه مدت اسارت به میزان دوبرابر به عنوان خدمت رسمی و مرتبط و محاسبه آن از هر لحاظ» عبارتی مطلق است و لفظ مطلق بر مصداق اکمل آن دلالت دارد و قانونگذار دو برابر سابقه اسارت را به عنوان خدمت رسمی و مرتبط، مفروض دانسته است. خدمت رسمی نیز دارای مزایایی چون حقوق، فوق العاده شغل، گروه، پایه، مرخصی و عیدی و ... است. همانگونه که ملاحظه می شود مصداق اکمل و اعلائی مزایای خدمت رسمی، حقوق است و سایر مزایا متضرع بر حقوق می باشد. بنابر تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان و استناد به این که ماده (۱۳) ناظر به احتساب سوابق خدمتی

و محاسبه آن در ارتقاء شغلی و بازنشستگی است، بر خلاف نص صریح و اطلاق ماده مذکور است و نمی‌توان مزایای فرعی خدمت رسمی را محاسبه کرد ولی حقوق خدمت رسمی را که به عنوان مزیت اصلی است نادیده گرفت!! به عبارت دیگر این‌گونه تفسیر که مبتنی بر تقييد ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان است و متأسفانه در استدلال برخی مراجع قضائی نیز دیده می‌شود، قطعاً خلاف اراده قانونگذار در اطلاق عبارت «به عنوان سابقه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می‌گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت» می‌باشد. و نیز خلاف موازین حقوقی است چرا که اصل، عدم تقييد و عدم تخصیص است. موارد بسیاری نیز این برداشت را تأیید می‌نماید از جمله:

۱- بند «ع» تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور که مقرر می‌نماید حقوق مرخصی آزادگان که بر اساس ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان دوبرابر محاسبه و ذخیره شده است، بر اساس آخرین حقوق و مزایای فرد قابل پرداخت خواهد بود.

۲- نامه شماره ۱۶۱۳۰۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰ مدیرکل قوانین مجلس شورای اسلامی.

ثانیاً - در ماده (۱۳) مورد بحث، مقنن، دستگاههای ذی‌ربط را مکلف به پرداخت کسورات بازنشستگی کرده است. چگونه ممکن است از حقوق و مزایا، کسورات بازنشستگی و بیمه که متفرع بر حقوق است، محاسبه و پرداخت شود ولی اصل حقوق موضوع حکم قرار نگرفته و الزامی به پرداخت آن نباشد؟! به بیان دیگر از دیدگاه قانونگذار که به کسورات بازنشستگی اشاره کرده است، پرداخت حقوق، امری بدیهی و مفروض بوده است لذا لزومی به تصریح آن نمی‌دیده است.

نکته دوم: قانون حمایت از آزادگان قانون حمایتی است که در مقام تفسیر آن باید نفع مشمولان آن را ملحوظ داشت. به بیان دیگر، تفسیر مضیق مفاد آن با اراده قانونگذار که حمایت از افرادی خاص است مغایرت دارد. لذا استفساریه زیر به عنوان ماده واحده پیشنهاد و امید است که همکاران با بذل توجه به حمایت از حقوق عزیزان آزاده به آن رأی مثبت دهند.

ابطحی - حیدری دستتایی - کامران - قوامی - زمانی - مرادی - اسداللهی -
 سید کاظم موسوی - جعفرزاده - لاهوتی - محمدرضا شهبانی - پروجردی -
 جلالی - فاطمه رهبر - محمدرضا امیری - شهرزاد - بهروز جمعری -
 ناصر نژاد - کمی - دستغیب (سید فخرالدین) - کوهی باغ اناری - سقایی -
 جوینجری - آفاتهرانی - سلیمی - کریمی زاد - محمدحسین مقیمی -
 محمدقیوم دهقانی - غفوری فرد - فولادگر - پروغنی - نجف نژاد - نظری مهر -
 ناصر - مفتاح

طرح استفساریه ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۸

موضوع استفساریه:

ماده واحده - آیا ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۷۹/۱۳ شامل حقوق و مزایای دوران اسارت همه آزادگان اعم از ارتشی و سپاهی و بسیجی می شود؟
 پاسخ: بلی، شامل حقوق و مزایای دوران اسارت همه آزادگان اعم از ارتشی و سپاهی و بسیجی می شود.

سوابق

قانون حمایت از آزادگان (امرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور (مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳)

ماده ۱۳ - مدت اسارت برای عموم آزادگان اهم از این که قبل از اسارت در دستگاهها شاغل بوده و یا بعد از اسارت شاغل شوند با تمایل آنان به ازاء هر یک سال اسارت دو سال به عنوان سابقه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت و دستگاه ذینفع موظف است کسورات بازنشستگی را در قانون بودجه سال بعد پیش بینی و به صندوقهای بازنشستگی ذریعت پرداخت نماید.
 تبصره - نحوه ارتقاء و ترفیعات بعدی آزادگان پرسنل نیروهای مسلح تابع دستورالعملی است که به تصویب ستاد فرماندهی کل قوا برسد.

پنجم - تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (مصوب ۱۳۸۵/۱۲/۲۲)

ع - مرخصی های استحقاقی آزادگان شاغل در طول ایام اسارت که براساس ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان پس از ورود به کشور سنوات خدمتی آنان دوبرابر محاسبه و ذخیره شده است، براساس آخرین حقوق و مزایای فرد قابل پرداخت خواهد بود. همچنین آزادگان که پس از اسارت شاغل شده اند نیز از این مزایا برای مدت اسارت بهره مند خواهند شد. دولت مکلف است برای فرزندان شاهد نیز مانند جانیان یک گروه تشویقی منظور نماید.